

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANERBLADET

NR. 10 OKTOBER 1969 54. ÅRGANG

Månedsskrift
for Soransk
Samfund

Højlund & Løgstrup

KONSULENTER FOR VIRKSOMHEDSLEDERE

Organisation - Markedsføring

Økonomi

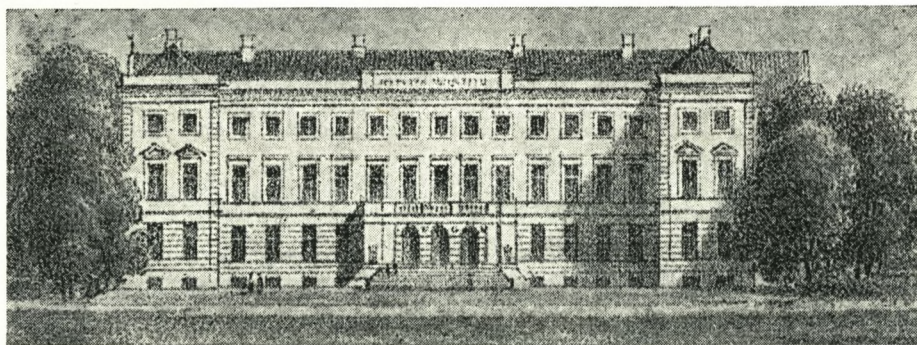
HØJE GLADSAXE TORV 2, 2860 SØBORG

TELEFON (01) 69 36 83

Ny adresse pr. 1. november 1969

Bygmarken 8, 3520 Farum

Telefon (01) 95 33 11

Academia Sorana

efter gammelt stik

SORANER-BLADET

OKTOBER

54. ÅRGANG

NUMMER 10

Vilh. Andersen Ringsted-Minder fra Schandorphs tid Indledning til en oplæsning (1928).

Da jeg første gang optrådte som profet mellem mine egne bysbørn – det kan vel være en 30 år siden – var der en tilhører, som bagefter kom hen og takkede mig for foredraget. Han sagde til mig: »Ja, det stemmer; det samme sagde Chr. Nielsen på Hindholm for 30 år siden.« Det var Anders Sørensen fra Mulstrup, der sagde det, og det var jeg meget stolt af.

Hvis nogen af denne forsamling husker tilbage til 1915, vil de få lejlighed til at sige det samme, som Anders Sørensen sagde dengang. For jeg siger det samme i aften som dengang. For mig er der kun én »Ringsted-aften«, en fortælling af Schandorph. Den er af den art, at enhver, der holder af Ringsted og gerne vil have lidt familiefølelse her

i byen, interesserer sig for byens historie, vil have det samme indtryk, som når et minde fra gamle dage dukker rigtig levende op for én.

De bøger, jeg skulle læse af, er gået til. Jeg har efterladt dem i kupéen. Men jeg har lånt nogle andre her i byen.

Schandorphs Ringsted,
som det var i gæstgiver Carl Nielsens tid, besøgte engang af Schandorph og en københavnsk journalist, Henrik Cavling. Han gav et billede af dette Schandorphs Ringsted. Der er lidt rigeligt både med våde og tørre varer deri. Det mente man dengang var nødvendigt, når man skulle indramme Schandorphs portræt på den rigtige måde. Men midt

i alle disse drikkevarer og fedevarer kommer sådan et kønt billede.

Tal. læste Cavlings skildring af den gamle bruunske have med møddingen og ladelængen i det nære nabolag. Han fortsatte:

Vi står her i Ringsteds hjerte, dr. Schandorphs rige. Smed Bruuns have var også for mig Ringsteds hjerte. Der var gennemgang gennem smed Bruuns ejendom. Der lugtede af gødning og jasminduft i en krydret blanding, som sidder mig i næsen endnu. Det er duften også i Schandorphs bøger: en blanding af meget søde og meget skarpe dufte.

I mine personlige erindringer spiller Ringsted naturligvis en stor rolle. Jeg er ikke født her, men har tilbragt min væligste barndom her, årene fra 7 til 12 år, da man er uvan som en staldkåd plag. Derefter kom jeg nogle år til Sorø, og senere flyttede jeg til København.

Sorø og romantik.

Sorø blev mig aldrig rigtig hjemlig. Der var Akademiet. Der var historisk luft. Der blev man romantiker. Min far ledsagede mig dertil og gik med mig ind i kirken, hvor vi standsede ved både Absalons og Holbergs grave. Derfra gik vi hen til Ingemanns grav. Min far sagde, at ham måtte jeg heller ikke glemme. Jeg har søgt at holde løftet om ikke at glemme nogen af de tre.

Det blev til poesi i Sorø. Det er stedet jo selv. Selve byen på den anden side klostermuren havde vi ingen rigtig forbindelse med. Naturligvis, den var en stabelplads, hvorfra vi hentede vore første livsfornødenheder. Tobaksspinderen forsynede os med den nødvendige

proviant: Shag og skråtobak, navnlig det sidste. Lidt længere oppe ad gaden boede »Jomfruen«, som måske aldrig havde været jomfru – konditoren, der kaldtes »Jomfruen«, selv om det var et mandfolk.

Ringsted og realisme.

Jeg tror aldrig, jeg i nogen by har følt mig så forladt og elendig som på Ringsted Torv, det største i Danmark, nemlig da jeg stod der alene som 4-5 års dreng. Det lysnede først for mig, da Kristen Kusk med det røde skæg dukkede op fra en kælderhals. På den anden side er der intet sted, jeg har følt mig så hjemme som her. Når jeg lørdag aften kom hjem fra Sorø, var det, som satte jeg foden på virkelighedens grund. Straks i Søgade lå fattiggården på den ene side. Og på den anden side sad en gammel skomager ved vinduet bag sine blomstrende levkøjer. Vi har aldrig talt med hinanden. Men jeg havde en sådan kærlighed til det gamle, smukke ansigt, at jeg gjorde front og børede (tog hatten af). Han sendte mig en levkøj til mit bryllup.

Længere oppe i gaden boede gæstgiver Carl Nielsen og på den anden side P. D. Møller, boghandleren, kaldet P. D. Sluse Møller. Længere oppe på torvet boede drejeren, der var så meddelsom og hjertelig. Han manglede et par fortænder. Derfor meddelte han mig ikke blot af hjertets, men også af mundens overflødighed.

Det ville aldrig rigtig blive til historie eller poesi her i Ringsted. Gik man om bag haverne og så ud over den historiske egn mod vest, var det for én det bare bondeland. I badehuset ved åen

fik vi vor første dukkert. Når borgerne havde været i bad, kom sergent Schløttel i sine lærredsbukser med en dram og et stykke sukker til dem, for at de bedre kunne stå imod indtrykket af det rå element.

Kirken havde dengang en morsom kugle eller knop – som man kunne tænke sig biskop Absalon med kalot på hovedet.

Da jeg blev student og kom til København, så jeg jo nok, at *den* rejse, jeg havde gjort fra Sorø til Ringsted, havde tiden – videnskab og kunst – foretaget samtidig. Tidligere havde vi haft romantikken. Det var Ingemanns tid. Nu havde vi fået realismen, hvortil Georg Brandes havde givet parolen. Digterne og forskerne skulle bare gå ud i terrænet og menneskelivet. Schandorph havde fulgt denne parole. Han var allerede en halvgammel fyr. Nu slog han først rigtig igennem. Der kom et lille bind fortællinger »Fra Provinserne«, en slags programbog for den nye realisme. Man kan med nogen ret kalde den Ringsted-realismen.

Ringsted-malerne.

I malerkunsten havde Ringsted spillet en rolle før Schandorphs tid. Der var en vel anset borger her i byen, der var brændevinsbrænder, avlsbruger og vognmand. Han hed Roed, og han var far til maleren Jørg. Roed, som har malet dels arkitekturbilleder – måske har St. Bendts Kirke været forbilledet –, dels folkelivsbilleder, således »Sjællandske Høstpiger hæger sig ved Brønden«, på hvilket billede en karl står og vender ryggen til.

Jørg. Roed havde et lidt yngre bysbarn, der hed *Vermehren*, og som også

var maler. Han var søn af en glarmester, der tillige var byrådsmedlem og ordfører. Den sidste bestilling slap han let fra. Når en sag var bleven forelagt af justitsråd, senere konferensråd Harhoff, plejede han at udtale: »Vi er i denne sag såvel som i alle andre ganske og aldeles af hr. justitsrådets mening.«

En søn af Vermehren var kommet ned til Sorø Akademi, hvor en kunstner var lærer i tegning. Han vakte V.s lyst til malerkunsten, og V. blev en meget fremragende folkelivsmaler i den realistiske stil. På Statens museum for kunst hænger af hans billeder »En Faarehyrde paa Heden« og »En ung Gaardmand, der saa'r«. Hans mening var at give en monumental skildring af et stilfærdigt menneskeliv.

Dynastiet Wengel.

I litteraturen var Ringsted kommet ind gennem Molt Wengel, som var søn af den første apoteker af dette navn. Det er jo et dynasti. For øjeblikket regerer fyrst Wengel den tredje på Ringsted Apotek.

På det første apotek var der ringe i muren, så bønderne kunne binde deres heste dér, når de skulle ind og hente igler, der var det eneste, man havde tiltro til dengang.

Molt Wengel var vittig på denne stilfærdige måde, som er så rar fremfor disse brandere, der osrer længe. M. W.s komedier kan ikke måle sig med Hostrups. Men de overgår disse i realisme. F. eks. vidste M. W., hvordan en smedsvend taler, hvad Hostrup ikke vidste. Der forekommer yderst troværdige personer hos Molt Wengel, f. eks. en fuld mand, der har været til fugleskyd-

ning (vel nok i Kærehave). Han udtaler sig om jernbanen, der lige er kommet, men er så imponeret af det nye, at han kalder den Eisenbahn.

Ole Grejsens historie.

Schandorph skildrede købstadfolk bedst. I skildringen af bønder smurte han for tykt på. Han lader en gammel karl fortælle sin historie. Karlen er den samme, som vender ryggen til på Roeds maleri. I historien hedder han Niels Mathiessen. I virkeligheden hed han Ole Grejsen.

En stemme: Det var en svigersøn af Roed!

Nej, han blev nok ikke svigersøn. Men det kommer i historien.

Frederik VII ville – når han kom til Ringsted – ikke have nogen anden kusk end Ole Grejsen. Grunden var den, at O. G. en gang havde sagt: »Javel, Deres højærværdighed!« til kongen.

Tal. læste derpå »Et Levnedsløb, fortalt paa Kirkegaarden«. Han sluttede med at sige: Det har været mig en glæde at være gæst her i aften og fordybe mig i disse gamle minder. Det er mig, der skal takke. Og lad os mindes Sophus Schandorph, der tilsyneladende var et meget groft, men i virkeligheden var et meget fint menneske.

Soranerfrokosten

Torsdag den 2. oktober 1969

Den gl. redacteur mindes atter ministeriet i Gustav Wieds »Dansemus« og fyldes af optimisme ved tanken om, at han, da ministeriets medlemmer i alder omslutter årene 95 til 63, med sine

79 år må befinde sig i moden manddomsalder.

En dame i kupéen arbejdede ivrigt på at kultivere sit ansigt. »Vil hun klare pynten?« tænkte jeg. Under handlingen rådførte hun sig ivrigt med sit spejl, muligvis udtryk for en vis optimisme.

Ankommet til Hovedbanegården forcerede jeg stønnende utallet af trin op mod hallerne; en nitrotablet bragte mig atter tilbage til livet, og jeg nåede »Grand« i rette tid. En snes kammerater – repræsenterende årgangene fra 1901 til 1948 med Truman (Bjørning) i spidsen bænkedes om bordet med dets Phønixflag og efterårsflora.

Svend Clausen bød et hjerteligt velkommen, bragte hilsen fra formanden, der beklageligvis var forhindret i at komme til stede, fremhævede, som etiketten byder det, de to tilstedeværende æresmedlemmer, der begge skriver, den ene Soranerbiografier, den anden bladet, meddelte, at der den 18. hujus (dette latinske udtryk brugte næstformanden, det er ikke indsat af red.) var årsfest på Akademiet, og da de fleste af os nok mødtes dér, ville han afstå fra lyriske udgydelser og ganske jævnt lade skolen leve. Hebo akkompagnerede mit Gefühl det obligate Hauch-vers.

I lang tid passieredes der hyggeligt; ingen misbrugte talefriheden; selv Sanders og Saxtorph tav stille, og frokostens faste taler, Chr. Grüner, var udeblevet denne gang.

Det var derfor med en vis befrielse, at man så *Otto Mackeprang* rejse sig. Han fortalte en anekdote fra Hoffmanns direktørtid (Dagmar-teatret). En ikke særlig god skuespiller erklærede over

for direktøren, at han var dårlig og ikke kunne komme til prøven. Direktøren: »At De er dårlig, det ved jeg nok; men er De også syg?«

Med et elegant spring fremførte O.M. et ordsprog, der lød: »Den mad vorder ilde sunken, som grædeligen ædes« – dette gælder ikke her, hvor vi har det hyggeligt og rart. Ved cricketkampen i Sorø havde M. haft den ære at overbringe Sor. Samf.s boldtræ, en lille fyr i 2 r. blev den lykkelige, og sjælden havde man set så megen glæde over belønningen, men den var fortjent, hans spil var ivrigt og godt.

M. kundgjorde nu, at han beskæftigede sig meget med moderne lyrik og anførte følgende prøve fra Ivan Malinovskis »Poetomatic« 1965: Jeg siger: al ære værd mikrotrygheden mellem kolliderende galaker«. Hvorfor skal stakkels M. behandles så ublidt af skæbnen?

Sch. konstaterede, at Griffenfeld var blevet student i en alder af 12 år, men at han blev langt overgået af Vilh. Andersen, der – takket være sætter Nissen (i forrige nummer) – opnåede denne værdighed to år før sin fødsel. En sætter giver, hvad hjertet er fuldt af; derfor havde han ikke sat: Mogens Fasting, men: Mogens Fog; ham ved man hvem er. Ligeledes havde han kaldt Jonas Bruun vor farmand i stedet for vor formand; ganske rørende og rigtigt. Sluttede med at overbringe en hilsen fra ingeniør Hans Rose i U.S.A., der som jubilar (realist 1909) havde fået indbydelse til årsfesten, hvorved han følte, at hans gamle skole stadig var ham på nært hold.

Inspireret af de to trofaste kvindelige medlemmer fra 1913, Ellen Vibeke Jensen og Agnes Vibeke van Osten Hackhe, fortalte H. Krog-Meyer, at der ved »Baldurs« generalforsamling for første gang i foreningens glørværdige 103-årige historie opstilledes en ren kvinderegering. Seks blåstrømper marcherede taktfast ind i lokalet, bemægtigede sig stolene på første række, hvorpå de demonstrativt fremviste plakater: »Kvinder i alle lande – forener eder!« Ved stemmeafgivningen gad dog ingen stemme på blåstrømperne.

Vi mødes næste gang torsdag den 6. november kl. 12.15.

P. Sch.

Overlærer Sibberns legat for en Soraner

Ansøgning om dette legat indsendes inden den 1. december til undertegnede. Den stiles til skolerådet og må indeholde nøjagtige oplysninger om studium og økonomiske forhold. Ansøgeren skal for at komme i betragtning have gået mindst 3 år i Sorø Akademis Skole, have bestået en afsluttende eksamen ved skolen og fortsætte sine studier under trange kår.

Arne Østergaard.

Carl Bagger

En berigtigelse ved stud. mag.

Jens Peter Keld

Da der, såvel i brevet fra Carl Baggers moder 1807 som i Baggers Selskabssang 1829 (Sor.-Bl. 1969: 62 og 64) fra forskellig side har fundet fejllæsninger sted, bringes her de rigtige tekster, verificeret af stud. mag Jens Peter Keld.

I

MODERENS BREV TIL P. C. BAGGER:

Beste Velgørerre

Modtag her min enderligste Taksig-
else for det tilsente brev med fodPosten
og tilligge det andet med dj tilsente 20.
daler det Gorde mig Ont at Modtage
samme, da dj havde saae velforsynnet
mig med Pænge I forvejen; deres kiære
skrivelse har Glædet mig saa Meget
tiden er mig saae usiggelig lang og ieg
har saae ofte Ont men det Gaaer Over
j gen ieg vilde ønske at Naar dj Mod-
tager dette dj da ogsaa Motte modtag
te [j: et] brev fra () * ellers er det
ikke forbj med mig for før skrjver han
ikke skulde ieg ikke være kommet ud
Paae H ... [?, Hospitalet] beder ieg
dem ikke blive Vred Paa mig det seer
langt tid ud for mig at kunde nyde
den Glæde at see dem ieg lenges usigge-
lig dem den koene som ieg sagde dem
skulde have mit baren hendes eget er
død

den 4 Mai 1807

Deres hengivne

[Navnet Sophie bortklippet].

[Skrevet med en anden hånd]:

S. T.

hr. Assessor Bagger.

[Det benyttede segl er ikke identisk
med Coldings].

Rigsarkivet:

Danske Kancelli. 2. Departement.

1. Kongelige Resolutioner og Ekspedi-
tioner.

7. 1800-1848 Registrant.

8. 1800-1848 Koncepter og Indlæg til
Registrant.

Journalnummer 897/6.

*) Navnet er streget ud, formentlig af
modtageren. H. G. Olrik har i sin tid
foreslået, at overstregningen skjulte
navnet Colding. Vedr. Colding, se Ber-
lingske Tidende, aftenudg. 10.5.1932.

II

Selskabssang

den første Januar 1829

[Afsjungen

paa

et Bal hos Frue Fiedler

i Kjøbenhavn]*

Mel.: Vi Sømænd gjør ei mange Ord

Og nu den larmende Musik
For Tiden er tilende,
Da ville vi vort glade Blik
Til Festens Giver vende.
Vi seer, at Gjæstfrihed paa Jord
Er ei begravet vorden;
End døde den, da blev vort Nord
Vist ikke Kirkegaarden.

Selv døde den i Fædreland
I enkelte Provindser,
I Axelstad den vist holdt Stand,
Ved Juler som ved Pindser.
Og selv blev her dens Genius
Bandlyst i nogle Gader,
Da kjende vi paa Torv et Huus,
som Guden ei forlader.

Skjøndt Nogle her iblandt os var
Halvfremmed for hinanden,
Fortrolighed og Glæde klar
Dog lyser os paa Panden.
Og saa det blier, naar Moderen
Ei blot er Sønnens Moder,
Og Sønnen ei blot Søn igjen,
Men alle Gjæsters Broder.

Thi vil vi i det nye Aar
 Paa denne Aften tænke,
 Hvergang os Fredens Budskab naaer,
 Og Gud os Fryd vil skjænke:
 »I Aar, vi aned, Sorgen ei
 Ret strængt det vilde mene,
 Da Nytaarsdag var glad som Mai,
 Skjøndt Sneen laae paa Stene«.

Saa denne Dag, skjøndt uden Sol,
 Midt i den danske Kulde,
 Dog bliver os et smukt Symbol,
 Et Fremtidshaab tilfulde.
 Den gav os noget indre Godt,
 Som Tiden ei henblæser,
 En lys Erindring – ikke blot
 De nyeste Francaiser.

Carl Bagger.

Lejlighedsdigtet har, siden jeg sidst beskæftigede mig med denne sag, fået ny signatur: Z, 5/370.

*) Håndskrevet tilskrift; sandsynligvis ikke Baggers egen.

Fru Karna Langberg fortæller om sin mand

Sigurd Langberg, f. 29/10-97, kom på Sorø Akademi som 12-årig – han var en meget følsom dreng, som var stærkt knyttet til sin familie, så af den grund, tror jeg, han i begyndelsen led meget af hjemtvé, men efterhånden som han tilpassede sig den daglige tilværelse på skolen, hjalp det en hel del på humøret.

Han fik hurtigt mange gode kammerater, som forøvrigt blev livsvarige venner for de flestes vedkommende – jeg husker f.eks. til hans 25-årige skuespiller-jubilæum, hvor glad han blev, da nogle af hans gamle soranervenner mødte op for at gratulere ham.

Han tog ivrigt del i livet på skolen – boldspil – roning – ture i skoven – fester på Parnas o. s. v., men mest interesserede han sig for, når der blev spillet komedie ude i Næsseskovene, som han senere har fortalt mig om, det blev den gang den helt store oplevelse for ham.

Han kom stolt hjem på besøg i den fine soranerdragt og fortalte levende om skolen dernede. Hans forældre havde gerne set ham som student, men skuespillet havde så stærkt tag i ham, at han simpelt hen ikke kunne vente, til dette blev overstået.

Han gik ud af 3 G. og blev straks som 18-årig antaget som elev af teaterdirektør Ivar Schmidt på Det ny Teater i København, og der blev han i 25 år og fik her en rolig, lærerig udvikling.

Det viste sig hurtigt, at han var et ungt skuespillertalent med mange rige og alsidige muligheder. Han blev en meget anvendt skuespiller også indenfor filmen, hvor han var med i så godt som alle danske film omtrent fra starten i tyverne og lige til sin død i 1954, bl. a. fra »Barken Margrete« til »Bolettes Brudfærd« o.m.a.

Han var meget alsidig og blev derfor brugt både som co-optimist – i revyer – operetter og udviklede sig især til at blive en dejlig hjertevarm karakter-skuespiller f.eks. »Intet Nyt fra Vestfronten«, »Vores Far«, »Op og ned med Jeppe«, »Rundhoder og Spidshoder«, »En Inspektør ringer på«, Løjtnant von Buddinge i »Genboerne«; det sidste han fik lov at spille var byfogden Peter Stockmann i Ibsens »En Folkefjende« –

det sidste han skulle have spillet var Per Degn i »Erasmus Montanus«, men dette nåede han desværre ikke.

Han var et dejligt afbalanceret menneske, han var stolt af sine to sønner – Ebbe og Jesper – og elskede sit hjem, og vi havde 25 dejlige og festlige år sammen; især var han festlig, når han hyggede sig med gode venner i sine desværre alt for få ledige stunder.

Han var aldrig skuespiller hjemme, kun op til de store premiærer kunne spores lidt nervøsitet, så gik han en-
somme ture i naturen og faldt derved til ro.

Efter hver sæsonafslutning tog han en tur på cykel i 8 dage alene, og så var det altid først rundt om Ringsted og Sorø, for at opfriske gamle minder – og vi forsøgte aldrig at tage til Akademiet for at overvære påskekantaten i kirken, og hver gang viste han os, hvor han havde haft sit værelse.

Han elskede sit arbejde og syntes at have mange nye opgaver at se frem til, og ikke mindst den glæde at skulle se sine to sønner udvikle sig i samme branche – men pludselig uden varsel blev han revet væk fra os under en udflugt – på 1½ time var han borte for bestandig – en blodprop i hjertet gjorde ende på det liv, som han elskede så højt.

Til venlig erindring

Karna Langberg.

(Se yderligere om Sigurd Langberg nekrolog Sor.-Bl. 1954: 76).

Jysk Afdeling: Holberg-fest

Jyske Afdeling holder ligesom sidste år Holberg-fest 3. december kl. 19.

Festen er henlagt til Sjette Frederiks Kro i Risskov og omfatter middag med rødvin og kaffe. Indbydelsen gælder gamle soranere med ledsagere.

Deltagelse i festen koster 50 kr. pr. person, russer dog halv pris.

Samtidig holdes generalforsamling med valg af formand på dagsordenen, idet den hidtidige formand, ingeniør Vagn Jensen flytter til udlandet.

Påklædning: Smoking eller mørkt tøj.

Tilmelding til festen til: Henning Sørensen, Kamillevej 7, Tilst, 8381 Mundelstrup, tlf. (06) 24 17 06.

Sorø-gymnasiaster på udflugt

Den 18. september var 3.y og 3.b på en uformel ekskursion under ledelse af rektor Østergård og lektorerne Pillegård og Stevns Hansen med fruer.

Turens første bestemmelsessted var Vikingskibshallen i Roskilde, hvor vi blev modtaget af civilingeniør Ole Crumlin-Pedersen og den tidligere formand for Soransk Samfund, direktør A. Kann Rasmussen.

Efter en filmforevisning om vikingeskibenes udgravning var der rundvisning på museet ved Ole Crumlin-Pedersen, hvor vi fik et levende indtryk af arbejdet med skibene og de problemer, der var opstået under dette.

Umiddelbart efter besøget på museet spadserede vi op til Sct. Jørgensbjerg Kirke, hvor dr. phil. Olaf Olsen velvilligt fortalte om det gamle Roskilde og om ovennævnte kirkes historie, hvilket blev gjort på en så levende og morsom måde, at enhver historielærer kunne tage ved lære deraf.

Dernæst gik turen op langs Roskilde Fjord til Møllehøjgård, hvor A. Kann Rasmussen og frue havde inviteret os til at tilbringe eftermiddagen.

I den dejlige have spiste vi frokost og blev beværtet med forfriskninger og kaffe.

Som afslutning på besøget indviede A. Kann Rasmussen os i nogle af havekunstens mysterier, og ved den efterfølgende rundgang så vi mange træer og buske, som man sjældent får lejlighed til at se.

Med dette besøg var ekskursionen forbi, og især takket været A. Kann Rasmussen havde den både været interessant og hyggelig.

Torkild Hansen & Thomas Krüger.

Soraner-cricket

Oktober 1969

A NARROW ESCAPE!

Det er længe siden, der var så mange tilskuere til cricket på Gentofte stadion. Det er også længe siden, der har været grund til så højlydt bifald, som det, der kunne høres på den smukke, smukke sensommer-søndag, da SORANERNE ved egen indsats sikrede klubbens fortsatte eksistens i dansk crickets fornemste række.

De afgørende kampe for nedryknings-spørgsmålet var begge regnafbrudte opgør. Nykøbing M. – Silkeborg og SORANER – AB, omkampe nødvendigjort derved, at Silkeborg hentede sine første 6 turneringspoints mod et reserve-spækket AB-hold, således at dette helt uden sammenligning svageste hold i 1. div. i allersidste øjeblik fik foræret en teoretisk chance for at overlade sidstepladsen til SORANERNE. Det kunne ske, om Silkeborg kunne slå Nykøbing M. og vi samtidig tabe til AB. Lad gå med det første, men tabe til AB har vi dog ikke kunnet nu i en halv snes år,

så trods polemik og nervekrig i pressen kunne vore med den største selvtillid imødesee dette opgør. Afgørelsen var i egne hænder.

AB startede stærkt og havde umiddelbart inden frokost scoret 102 p. for tabet af kun 2 g. Velbowlende Per Nørgård, Jørgen Kofoed og Hans Rasmussen gav dog ikke op, og deres koncentrerede indsats belønnedes lige før og efter frokost med et AB-sammenbrud – 9 g. nede for 128 p.! Sidste gærdet fik rettet lidt på det, således at AB-totalen blev på 145 p. Det ordnede vi for tabet af 5 g., hvoraf særlig Frank P., Charles L. og Per N. med henholdsvis 51, 25 og 29 n.o. fortjener rosværdig omtale.

»Den gamle ørn« Thomas Provis erklærede både før og efter kampen, at ved denne lejlighed spillede han – for sidste gang – sin sidste kamp for ABs bedste hold. Vi benyttede lejligheden til at hylde ham for en enestående indsats for dansk cricket gennem næsten 25 år, hvor han særlig som bowler har været helt i særklasse. Sidney gav tale og blomster, vi andre varmt bifald.

Således endte alt jo godt, og SORANERNE er stadig blandt de meget få klubber her i landet, der kan præstere 2 divisionshold. Hvor længe vi kan blive ved med det, ved kun de, der lever længe nok. Til syvende og sidst må det blive et spørgsmål om tiltrængte fornyelser til 1. holdet, fornyelser, der samtidig vil gøre vort stærke 2. hold til primus inter pares!

GL. SORANERE-SKOLEN

Denne årlige begivenhed afvikledes som sædvanlig under fornøjelige for-

mer og denne gang for et bemærkelsesværdigt talrigt og medlevende publikum, der gjorde sit bedste for at hjælpe skoleholdet til sejr. Dertil var dog de gamle for stærke, navnlig havde drenge uhyre besvær med at spille – eller i det hele taget forstå – Erik Billes »kringler« fra græstørven!

Det blev til ca. 2 x 100 for de gamle, og ca. det halve for skolen. I tævekampen var drengene dog tættere på, de er altid bedre, jo længere henne på dagen – hvor nerverne ikke længere hænger uden på bukserne.

Skoleholdet måtte undvære en god spiller, der kæmpede som udvalgt sjællandsk junior. Man kunne præsentere en udmærket bowler, Blume, lidt klejn i det, men én, der under rette vejledning vil kunne nå langt. Flere af drenge bar tydeligt præg af at have været under den fortræffelige engelske træner Peter Walkers behandling. Forhåbentlig kan vi formå Walker til at komme igen.

Og til næste år er der udsigt til, at det nye dejlige cricketanlæg ved søen kan tages i brug – jo, vi er mange, der tror, at cricket på Sorø Akademi går en lysere tid i møde. ARNS.

Dødsfald

Direktør Julius Tolderlund

* 7. april 1880 – † 30. august 1969.

En dygtig udlandsdanser, der gjorde sit fædreland ære i det fremmede, en trofast og god soraner: sådan var Julius Tolderlund, der den 30. august døde i San Vicente, F.C.G. Roca, Argentina, 89 år gammel.

En forbindelse med Soransk Samfund etableredes, da Julius – eller som han hed i Argentina – Julio Tolderlund i brev til advokat Bjørnstad 1965 forespurgte, om Sor. Samf. eventuelt var interesseret i et brev, skrevet 1835 af Akademiets daværende direktor H. F. J. Estrup til Tolderlunds bedstefader, Julius Ferdinand Tolderlund, student Sorø 1832 og dengang theologisk student i København. Bjørnstad overlod mig det videre; og jeg fik brevet, som publiceredes og kommenteredes i Sor.-Bl. 1965: 95-97. Dette blev udgangspunkt for en brevveksling, under hvilken Tolderlund afgav forskellige papirer og i et langt brev af august 1965 gjorde rede for sit liv og arbejde, stof, der er udnyttet i det følgende.

Frederik Sigurd Adolph Julius Tolderlund blev født den 7. april 1880 i Moseby på Falster. Faderen, Sigurd Alfred Chr. Tolderlund, var mejeriejer. Tolderlund fik en fri opdragelse uden egentlig skolegang; han førte et frisk liv, lærte at svømme, ride og køre et par heste.

Noget beklemt gjorde han 1892 sin entré på Sorø, hvor han skulle underkastes regelmæssig undervisning. Det kneb i begyndelsen med at finde sig til rette, men efterhånden kom han til at holde meget af Sorø, hvorfra han udgik med en pæn præliminæreksamen den 11. juli 1896.

Rektor Hoff udtaler om ham: »Han har anbefalet sig med flid og god opførsel, og hans evner er gode«.

I mellemtiden havde faderen solgt sit mejeri på Falster, forpagtet Henriksholm ved Vedbæk, hvor han satte sin opsparede kapital til, og sluttede som forvalter ved Københavns Mælkekompani.

Fra 1. august 1896 til 31. januar 1898 var Julius Tolderlund ansat som kontorist i Nordisk Genforsikrings-Selskab; her herskede et godt arbejdsklima, og man befandt sig vel dér. I februar 1898 skiftede han efter eget ønske stilling, blev knyttet til De private Assurandører; det blev en forandring til det værre; samtidig kom han i forbindelse med mindre heldige kammerater, forsømte sit arbejde, mistede sin plads. Efter et par andre pladser brød han broerne af og drog i oktober 1899 til Argentina. Han arbejdede bl. a. hos en dansk farmer, men prøvede i øvrigt allehånde, var opvasker, slagter, fotograf, spandevasker på en smørfabrik i Tandil, derfra laboratorieassistent i Buenos Aires. Efter nogle års forløb dannedes der et aktieselskab »The River Plate« med 4 smørfabriker, og nu gik det fremad; Tolderlund blev direktør for fabrikken »Progreso«, i Buenos Aires, der udviklede sig til en stor virksomhed; han

blev anset og agtet overalt. Da England opkøbte hele smørproduktionen i Argentina, trak Tolderlund sig 1934 tilbage efter 31 års arbejde. Senere var han i 14 år chef for smørafdelingen i den store mælkeforsyning »La Martina«. 1906 ægtede han en dansk dame og levede i 55 år i et lykkeligt ægteskab. Han fik tre sønner, der alle bor i Argentina.

Livet igennem bevarede han kærligheden til Danmark og Sorø, som han altid besøgte, når han var herhjemme.

Et levnedsløb i arbejde, dengang typisk for, hvordan man måtte kæmpe sig frem.

P. Sch.

Gamle Soranere og soranske noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i november:

1. Mejeriejer C. E. Kragerup (f. 1909), Østerled 26, 4300 Holbæk.
1. Tjener Alfred Johs. Gottschalk Møller (f. 1909), Nærum Hovedgade 69 A, 2850 Nærum.
4. Fru Ellen Tvergaard (f. 1909), Heisesvej 2, 4180 Sorø.
4. Major Helge Ernst Rueløkke Hansen (f. 1919), Heimdalsvej 10, 3700 Rønne.
6. Assurandør Axel Høfler (f. 1894), Jagtvej 127, 2200 København N.
6. Fru Laura Kamphøven (f. 1899), Snareved 7, 6200 Aabenraa.
7. Ingeniør, forpagter Henrik Aage Bogensee (f. 1919), Thorsø Bromølle, 4450 Jyderup.
13. Forpagter Povl Dahlin Lisborg (f. 1889), Kildegade 5, 8300 Odder.
13. Direktør Poul Wissing (f. 1909), Fredheimsvej 2, 2950 Vedbæk.

14. Ingeniør *Aage Møller* (f. 1894), Vigerslevvej 267 A, 2500 Valby.
15. *Ove Chr. Bergmann* (f. 1884); på Sorø 1896-99.
16. Fuldmægtig *Jens Otto Hee* (f. 1909), Ll. Strandvej 18 F, 2800 Hellerup.
17. Seminarielæktor *Kaj Kongshøj Kristensen* (f. 1919), Nibevej 5, 6700 Esbjerg.
21. Direktør, ingeniør *Carl Robert Waarst* (f. 1894), Gasværksvej, 9300 Sæby.
23. Redaktør (T.V., Danmarks Radio) *Werner Pr. Hessen-Schmidt* (f. 1919), Kronprinsesse Sofies Vej 40, 2000 København F.
29. Entreprenør *Poul Georg Kjølgaard-Petersen* (f. 1894), Tinghusvej 16, 3480 Fredensborg.
30. Direktør, landsretssagfører *Edw. Mitens* (f. 1889), Thorshavn, Færøerne.
30. Direktør *Holger Christoffersen* (f. 1899), Fragariavej 17, 2900 Hellerup.

Seminarielæktor ved Jonstrup Statsseminarium, cand. theol. og mag. *Kaj Viderø* (s. '23), har fået sin afsked efter ansøgning på grund af alder med pension fra 31. oktober.

I Sor.-Bl. har *Kaj Viderø* offentliggjort følgende: Sang (til Sorø) 1958: 94, Prof. Christopher Hansteen 1959: 76, Sang ved 40 års studenterjubilæum 1963: 104, Nogle Paludan-Müller-studier 1969: 49.

Ved kgl. resolution af 12. september 1969 er der meddelt sognepræst for Sal og Gullev menigheder i Århus Stift *Lars Amby* (s. '20) efter derom indgivet ansøgning afsked i nåde og med pension fra den 30. november 1969 at regne.

Pastor *Amby* tog teologisk embedseksamen i 1932 og blev samme år sognepræst i Stadil. I 1943 blev han sognepræst i Sal-Gullev.

Ved kgl. resolution er der meddelt skovrider ved Sorø Akademis 2. skovdistrikt *Th. Kaspersen* (s. '17), Fredskovsminde, afsked i nåde og med pension pr. 1. oktober 1969.

Jørgen Brint Pedersen (1949), den hidtidige direktør i W. R. Grace A/S, København, er blevet udnævnt til administrerende direktør i Sajn-produkter A/B, Hålsingborg (Sajn markedsfører industri- og konsumenttape i Skandinavien).

Henrik Steffens om Sorø:

S. B. Thrige, professoren med historiebøgerne, fortæller i »Museum«, Tidskrift for Historie og Geografi, årgang 1901, 1. halvbind, om nogle ungdomsår, hvor han studerede i Kiel og stiftede bekendtskab med Henrik Steffens, som udtalte: »Da Sorø Academi blev stiftet, vilde jeg med Glæde have taget imod Direktørposten; det skulde saa være blevet noget ganske andet end nu, et Akademi, hvor blot Kjærligheden til Videnskaben var det drivende, og alle Brødstudier vare forviste.« - Thrige levede fra 1820 til 1901 og blev student 1836. Henrik Steffens levede 1773-1845 og må have været en ældre herre, da Thrige var i Kiel (Meddelt af Poul Lorenzen).

Adresseændringer bedes meddelt til
SORANSK SAMFUND: Kassereren
 Civilingeniør S. Kamman
 Tobaksvejen 10
 2860 Søborg
 Tlf. (01) 69 11 44
 Postgiro 1710

SORANERBLADET: Redaktion
 Lektor P. Schjærff (ansvarshavende)
 Højagervej 67
 2960 Rungsted Kyst
 Tlf. (01) 86 38 32
 Overbibliotekar C. G. Elberling
 Algade 70
 4760 Vordingborg
 Tlf. (03 775) - 511 og 638

SORANERBLADET: Ekspedition
 Direktør N. E. Løgstrup
 Bygmarken 8
 3520 Farum
 Tlf. (01) 95 33 11
 Fr. Palm Greisens Bogtrykkeri

SOLMULD

Forbedrer jorden og giver en endnu smukkere have

Bland Deres plantejord med SOLMULD eller dyrk direkte i SOLMULD — et udsøgt jordforbedringsmiddel fra svenske højmoser. SOLMULD er den bedste havenyhed i flere år. SOLMULD er næringsberiget og er ideel til al plantning, til jordforbedring, til topdressing og til overflade dækning mod tørke og ukrudt. Også når De anlægger græsplæne sikrer SOLMULD Dem et langt bedre resultat.

SOLMULD fås trykpakket i 80 l. (med håndtag) og 180 l. plastsække.

Hasselfors Broks AB Sverige

Danmark: Høje Gladsaxe Torv 2 . 2860 Søborg . Telefon (01) 69 23 04

Advokat
HARALD QVIST
Landsretssagfører
Mødeberettiget for Højesteret
Frederiksberggade 25
(01) 12 32 64
Lrs. G. Tage Nielsens efft.

ORLA NIELSEN

(03) 63 02 58

Byens førende forretning i
Akademibeklædning

BANKEN
for Sorø og Omegn

FILIAL AF
PRIVATBANKEN
I KJØBENHAVN A/S

TH. C. JENSEN
1ste KLASSES SKRÆDERI

Vedelsgade 14
(03) 63 03 58
4180 Sorø

SVEGÅRDS
BOGHANDEL
SORØ

TELEFON (03) 63 00 27
POSTKONTO 7163

Mogens Krog-Meyer
Højesteretssagfører

Gothersgade 109, K.
Minerva 5800

HOTEL

POSTGAARDEN
SORØ

(03) 63 22 22
1. kl. værelser og smukke
selskabslokaler
Største og førende

luksusøl
til hverdagspris
HARBOE